

KUNNSKAPSDEPARTEMENTET

Postboks 8119 DEP

0032 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
22/01453-3

Dato:
31.05.22

Invitasjon til å sende skriftlig innspill til Opptaksutvalget

Høgskolen på Vestlandet (HVL) takk for muligheten til å komme med innspill til Opptaksutvalget. HVL følger arbeidet til opptaksutvalget med nysgjerrighet og ser frem til å følge utvalgets arbeid videre.

Er det noen av dagens alternative måter å oppnå GSK på, som bør endres eller fases ut?

Det finnes i dag mange veier inn i høyere utdanning. HVL har ikke tatt stilling til om ett eller flere alternativer bør fases ut. Om det kommer nye alternativer inn er det viktig at det er tydeliggjøres for hvem disse ordningene skal være rettet mot og hva som er formålet med ny ordning, altså at det kommer tydelig frem hvorvidt det er snakk om å kvalifisere en ny gruppe søkere eller om det er å gi de som er kvalifiserte søkere i dag flere nye grunnlag å vurderes på. I tillegg er det viktig at For HVL er det viktig å bevare ordninger knytt til Y-veg, da fagmiljø ved HVL som ha denne opptaksveien melder tilbake at det er gir gode faglige følger å ha en blanding av studenter som har bakgrunn med fagbrev og generell studiekompetanse.

Hva mener dere om å innføre en standardisert kvalifiserende prøve som et supplement eller en erstatning for søkere som ikke har GSK fra videregående skole?

HVL mener at en slik prøve kan være en god ordning for søkere som ønskes å realkompetansevurderes, og at det må være for eksempel en nedre aldersgrense. En slik test må også være rangerende. Om en slik test skal være åpne for flere, for eksempel for de som har et lavt snitt fra videregående eller for de som ønsker seg inn

---

Postadresse
Høgskulen på Vestlandet
Postboks 7030
5020 Bergen
post@hvl.no

Telefon
+47 55585800
Internett
www.hvl.no
Org.nr. 917 641 404

Fakturaadresse
Høgskulen på
Vestlandet
Fakturamottak
Postboks 363 Alnabru
0164 Oslo

Avdeling
STUD Avdeling for
studieadministrasjon

Saksbehandler
Karin Stormo
Telefon: +47 52 70 26 46

på studier med høykonkurranse så må dette vurderes og utredes nærmere. Det er viktig at man ikke får et system hvor søkerne har både tre og fire rangeringsgrunnlag.

Kan spesielle opptakrav erstattes av en form for forberedende år, tilsvarende basår-ordningen i Sverige?

Det finnes i dag flere slike forberedende år, som for eksempel forkurs til ingeniør- og nautiske studier.

For HVL sin del så reiser spørsmålet om et eventuelt basår flere prinsipielle spørsmål. Det første spørsmålet er hvor ansvaret for at personer kvalifiseres til høyere utdanning skal ligge. HVL mener at dette bør ligge på og ivaretas av videregående skole. Et basår reiser også prinsipielle spørsmål rundt dette med finansiering. Om det skal finansieres av søkerne/studentene vil det bli dyrt og kunne rukke ved gratisprinsippet i tillegg til at det kan skape skarpere klasseskiller. Om det skal finansieres som høyere utdanning må dette inn finansieringssystemet.

Er det viktig å beholde realkompetansevurderingen som en vei inn i UH?

Realkompetansevurderingen bør sees si sammenheng med en kvalifiserende prøve. For HVL, som har mange søkere med realkompetansebakgrunn til sine profesjonsstudier, er det viktig at søkere som ønsker en mulighet inn i høyere utdanning kan ha mulighet til det. Det bør derfor utredes om realkompetanseordningen kan erstattes av en kvalifiserende prøve som også er rangerende.

Bør hensynet til å få inn unge søkere veie tyngre enn i dag, og hensynet til å gi søkere en mulighet til å forbedre rangeringsposisjonen sin vektet tilsvarende lavere?

HVL støtter at det kan være hensiktsmessig å se på hvordan opptakssystemet legges opp slik at man får unge raskere over i høyere utdanning og så inn i arbeidslivet. Det må likevel legges opp til det er muligheter for de som finner sin vei senere i livet ikke har muligheten til å ta utdanning.

Bør utvelgelsen av studenter til populære studier skje på en annen måte enn å skille på desimaler på allerede høye poenggrenser, for eksempel ved opptaksprøver eller loddtrekning?

Desimaler oppfattes nok som mer rettferdig enn loddtrekning. Det er vanskelig å se for seg en omfattende ordning med opptaksprøver. HVL mener likevel at det kunne vært hensiktsmessig for noen typer studier med svært høy konkurranse, som for eksempel

medisin, å få utredet og eventuelt testet slike prøver om lærestedene som tilbyr studiene er enig i dette.

Er noen av dagens tilleggspoeng et godt uttrykk for kompetanse som er nødvendig i studier eller i arbeidslivet?

HVL har ingen dokumentasjon på at søkere med tilleggspoeng har en kompetanse som er nødvendig, hverken i studiene eller i etterkant av studiene.

Bør ordningen med å gi alderspoeng, som rangerer eldre søkere foran yngre søkere, videreføres?

Som med alle ordninger har alderspoenger både fordeler og ulemper. Slik ordningen er i dag kan den oppleves som den har flere ulemper enn fordeler, fordi søkere som skal inn på et bestemt studieprogram kan bruke mange år på å samle poeng. Det kan ta lang tid på å få full uttelling. Det gir fordeler til de som har ressurser for å betale for slike år. Om en slik ordning skal bestå skal det være svært gode dokumenterte grunner for at vi skal fortsette å ha et opptakssystem som er mer gunstig for noen på 26 år enn 23 år.

Hvilke andre mål enn å få inn de best kvalifiserte søkerne bør opptakssystemet ivareta?

Et opptakssystem er også en fordeling av det som mange i tilfeller er knapphetsgode, studieplasser. Ett mål må derfor være at opptakssystemet skal fordele disse studieplassene på en måte som gjør at lærestedene i UH-sektoren ivaretar sitt samfunnsvar ovenfor arbeidslivet.

Er bruk av spesielle kvoter, som for eksempel regionale kvoter eller kjønnskvoter, bedre egnet enn tilleggspoeng for at bestemte søkergrupper skal få tilbud om studieplass?

Kvoter kan være et godt alternativ til tilleggspoeng, det gjelder kanskje spesielt for utdanning hvor det er knapphet på utdannede personer i deler av Norge og hvor lærestedene i UH-sektoren har et samfunnsansvar. Det er likevel slik at slik kvoter kun bør være aktuelle der det er høy konkurranse på studieprogram og hvor bruken av kvoter er svært godt begrunnet.

Bør vi ha et felles regelverk for opptak til alle typer studier?

Ja, det bør være et bærende prinsipp at like studier har likt opptakskrav. Det vil kun la seg gjøres med et felles, nasjonalt regelverk.

Er dagens felles regelverk til hinder for hvordan dere ønsker å gjennomføre opptak (spørsmål til universitet og høyskoler)?

HVL opplever ikke felles regelverk er til hinder for å gjennomføre opptak i dag.

Hvem bør bestemme opptaksregler til grunnutdanninger?

Det bør være et felles nasjonalt regelverk.

Hvor mye bør bestemmes nasjonalt og likt for like utdanninger, og hvor mye bør være opp til den enkelte institusjon?

Kvalifiseringen bør være lik for like studieprogram. En bør se om det kan finnes muligheter gjennom for eksempel en lokal kvote hvor man for eksempel kan prioritere noen søkere ut fra behov (for eksempel geografiske kvoter). Selv om slike kvoter kan settes opp av lærestedene bør bruken være svært godt begrunnet.

Har dere alternative forslag til tidslinje for opptaket/studiestart?

Opptaksutvalget bør se på om ordningen med å ha hele opptaket på sommeren er optimalt med tanke på ressurser. Spørsmålet er om man med et bedre verktøy kunne ha foretatt ett opptak tidligere på vårsemesteret basert på for eksempel 5 semester fra videregående skole.

Med hilsen

Espen Fosse

Karin Stormo

Avdelingsleder

Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrivne signaturar.

